

Список використаних джерел

1. Бабак О. Фінансові ризики та основні методи їх нейтралізації. *Вісник УАБС*. 2013. № 6 (23). С. 71-78.
2. Громова А.Є., Яковенко К.А. Особливості страхування фінансових ризиків в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/5/70.pdf>
3. Про страхування : закон України № 85/96-ВР від 07.03.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>

УДК 368.2

*Руденко А.Г.,
здобувачка 41 ФБ групи,
Рубцова Н.М.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Одним з основних видів страхування, який набув сьогодні широкого розповсюдження в Україні, є обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів [5].

Кожен водій автотранспортного засобу повинен мати поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВВНТЗ) до реєстрації машини, але не пізніше ніж через 10 днів після її придбання. Якщо власник ТЗ не придбає поліс, то при першій же зупинці працівниками патрульної служби, він має сплатити штраф в розмірі від 25 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 425 до 850 грн).

Поліс ОСЦПВ необхідний для захисту цивільної відповідальності автовласників. Якщо водій на своєму транспортному засобі нанесе шкоду здоров'ю або майну третьої особи, то страхова компанія буде зобов'язана оплатити ремонт постраждалого автомобіля і лікування його водія.

Основними документами, які необхідні для оформлення полісу ОСЦПВ є (власник – фізична особа): ідентифікаційний номер; посвідчення водія або паспорт; свідоцтво про реєстрацію (технічний паспорт) транспортного засобу; посвідчення (довідка), що дає право на пільгу [4].

Однак варто врахувати, що наявність ОСЦПВ не враховує компенсацію грошових коштів на ремонтні роботи власного авто або за викрадення транспортного засобу.

В разі ДТП, страхові компанії обох постраждалих осіб з'ясовують, хто є винуватцем. Після цього проводиться оцінка завданих збитків і виплачується страхове відшкодування на ремонт ТЗ.

Ліміт відповідальності досить обмежена: на відновлення пошкодженого транспортного засобу можуть бути не більше 130 000 грн, а за завдану шкоду здоров'ю потерпілій стороні – в два рази більше. Варто зауважити, що при з'ясуванні масштабів збитку, буде враховуватися фактичний знос авто (пробіг, рік випуску, тощо). Тобто, чим старіший автомобіль і чим більший пробіг, тим меншим буде розмір страхового відшкодування. В цьому випадку суму, якої не вистачає постраждалій особі для повного покриття збитків, може бути стягнута в судовому порядку з винуватця аварії [2].

До осіб, які звільнені від обов'язку укладати договори ОСЦПВВНТЗ відносяться (виплату страхового відшкодування проводить МТСБУ):

- учасники бойових дій (які самостійно керують транспортним засобом);
- постраждалі учасники революції гідності (які самостійно керують транспортним засобом);
- особи з інвалідністю внаслідок війни (які самостійно керують транспортним засобом);

- особи з інвалідністю і групи (які самостійно керують транспортним засобом);

- особи, які керують транспортним засобом, що належить особі з інвалідністю і групи, у її присутності [6].

Виплату страхового відшкодування таким особам проводить моторне транспортне страхове бюро України (МТСБУ).

Страховий платіж з обов'язкового автострахування визначається декількома факторами, зокрема: об'єм двигуна, тип ТЗ, стаж водіння, регіон реєстрації тощо. Крім цього, враховується страховий стаж – коли оформлення поліса проводиться постійно в одній компанії, вони може давати знижку на кожен новий договір, але за умов безаварійного водіння.

Вартість поліса у всіх страхових компаній приблизно однакова. Будь-які зміни можуть відноситися виключно до суми знижок, що не перевищує 10%.

Згідно з пунктом 33.2 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» у разі настання дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) за участю лише забезпечених транспортних засобів, за умови відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за згоди водіїв цих транспортних засобів щодо обставин її скоєння, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, ці водії мають право спільно скласти повідомлення про ДТП (Європротокол). Максимальна сума виплати по Європротоколу - 50 000 грн [1].

В Україні станом на 2020 рік виділяють десять провідних страхових компаній, що займаються наданням послуг з ОСЦПВ (табл. 1).

Аналізуючи таблицю 1, відмітимо, що до трійки лідерів за обсягом страхових премій відносять такі страхові компанії як СГ «ТАС», ПрАТ СК «Оранта» та ПрАТ СК «ПЗУ Україна».

Топ 10 провідних страхових компаній ОСЦПВ за 2020 р.

	Страхова компанія	Премії, тис. грн	Виплати, тис. грн
1	ТАС СГ	716 401	328 964
2	Оранта	608 138	246 472
3	PZU Україна	255 202	116 252
4	ARX	281 766	101 429
5	VUSO	201 399	103 196
6	Арсенал Страхування	195 313	102 775
7	Euroins Україна	169 006	58 832
8	ИНГО	162 137	103 031
9	УНІКА	146 749	89 952
10	Універсальна	76 972	29 706

Джерело: складено на основі [3]

Отже, бути винним в ДТП – це завжди неприємно, особливо якщо винуватець має сплатити велику грошову суму постраждалій особі. Тому, водії повинні розуміти, як важливо придбати поліс у надійної страховій компанії, яка не тільки вчасно виплатить страхове відшкодування, а ще візьме на себе правові питання з врегулювання даного питання.

Список використаних джерел

1. Автоцивілка (ОСЦПВ) - та все про неї. URL: <https://usi.net.ua/korysni-porady/94-ostspv>
2. Автострахування. URL: <https://insurance.rv.ua/rivne-car-insurance.html>
3. Електронний журнал «Про страхування». URL: <http://forinsurer.com>
4. Офіційний сайт ПрАТ СК «ПЗУ Україна». URL: <https://www.pzu.com.ua/corporate/autoparky/osago.html>.
5. Рубцова Н. М. Законодавче забезпечення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів в

Україні. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2016. № 1 (30). С. 96-100.

6. Хто може їздити без страхового поліса. URL: <https://doradvokat.com.ua/hto-mozhe-yizdyty-bez-strahovogo-polisa/>

УДК 368.5

Рубцова Н.М.,

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

ОГЛЯД СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ ЗІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ

Аграрне страхування є одним із найефективніших інструментів управління ризиками, які відчують агровиробники в процесі виробництва сільськогосподарської продукції. Проте, діюча на сьогодні система агрострахування є незадовільною і з кожним роком очікуючи поліпшення ситуації, ми спостерігаємо регресні процеси на ринку страхування сільськогосподарської продукції. Для порівняння, відсоток проникнення агрострахування в сільськогосподарську галузь України (обсяг застрахованих площ) у 2018 році становив 5,04%, тоді як величина даного показника у 2007 році становила 12,65%, а у 2008 році – 6,02%, коли активно працювала програма державного субсидування страхових премій. В США і Канаді охоплення страхуванням посівних площ становить 86% та 65% відповідно.

Низький попит на агрострахування в Україні пов'язаний з високою вартістю послуги, обмеженим вибором контрагентів, складністю механізму страхування.

На початок 2019 року ліцензію на провадження страхової діяльності у формі добровільного страхування сільськогосподарської продукції мають 64